

การศึกษาการบริหารงานบุคคล ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
เขตการศึกษา 12

นายสมเกียรติ นาคพงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-809-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 1640094 X

**A STUDY OF PERSONNEL ADMINISTRATION OF CHIEFS
OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION TWELVE**

Mr. Somkiat Nakpong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University**

1995

ISBN 974-632-809-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการบริหารงานบุคคล ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
 เขตการศึกษา 12
 โดย นายสมเกียรติ นาคพงษ์
 ภาควิชา บริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Handwritten signature

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Handwritten signature
ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ)

Handwritten signature
อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

Handwritten signature
กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ เอกชัย กี่สุขหนัก)

สมเกียรติ นาคพงษ์ : การศึกษาการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษา
อำเภอ เขตการศึกษา 12. (A STUDY OF PERSONNEL ADMINISTRATION OF
CHIEFS OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION TWELVE)
อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 200 หน้า. ISBN 974-632-809-3

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคล และศึกษาปัญหาการบริหาร
งานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาการบริหารงานบุคคลใน 6 ด้าน ปรากฏดังนี้ 1). ด้านงานวางแผน
บุคลากร ให้ความสำคัญโดยคำนึงถึงจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้น และจำนวนครู การกระจายอัตรา
กำลังครูใช้วิธีให้ไปช่วยราชการมากที่สุด 2). ด้านงานสรรหาและแต่งตั้ง ไม่สามารถเสนอให้ดำเนินการ
ย้ายครูภายในอำเภอก่อนได้ เมื่อตำแหน่งว่าง 3). ด้านงานพัฒนาบุคลากร ใช้วิธีอบรมสัมมนามากที่สุด
ครูส่วนใหญ่สนใจเข้าอบรมสัมมนาและดูงาน 4). ด้านงานทะเบียนประวัติ มีการจัดทำถูกต้องเป็น
ปัจจุบัน และนำไปใช้ประโยชน์ 5). ด้านงานวินัยและการรักษาวินัย ครูส่วนใหญ่ทำผิดวินัยด้วยสาเหตุ
ละทิ้งหน้าที่ราชการ การดำเนินการทางวินัยใช้วิธีว่ากล่าวตักเตือน ใกล้เคียงให้เรื่องยุติ ส่งเสริม
วินัยโดยการประชุมชี้แจงอย่างสม่ำเสมอ 6). ด้านงานปรับปรุงกำหนดตำแหน่งและเลื่อนเงินเดือน
สนับสนุนโดยการแนะนำ บริการแบบฟอร์ม การเลื่อนระดับและตำแหน่ง การพิจารณาความดีความชอบ
คำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

2. ปัญหาในการบริหารงานบุคคลพบว่า เป็นปัญหาระดับปานกลางและปัญหาระดับน้อย
ปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านงานวางแผนบุคลากร และด้านงานพัฒนาบุคลากร ปัญหาที่
อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านงานสรรหาและแต่งตั้ง ด้านงานทะเบียนประวัติ ด้านงานวินัยและการรักษา
วินัยและด้านงานปรับปรุงกำหนดตำแหน่งและเลื่อนเงินเดือน ประเด็นปัญหาที่พบมากและสำคัญได้แก่
การกระจายอัตรากำลังครู โดยให้ไปช่วยราชการทำได้ยาก ครูเฉพาะวิชาที่โรงเรียนต้องการมีน้อย
ขาดงบประมาณพัฒนาครู ไม่ดำเนินการทางวินัยและลงโทษอย่างจริงจัง ครูไม่กระตือรือร้นทำผลงาน
ทางวิชาการ และการพิจารณาความดีความชอบไม่เอื้ออำนวยต่อครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ขาดแคลนครู
กันดารและเสี่ยงภัย

บริหารการศึกษา
ภาควิชา
บริหารการศึกษา
สาขาวิชา
2538
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

#C642025 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION
KEY WORD: PERSONNEL/CHIEFS OF DISTRICT PRIMARY/EDUCATIONAL REGION
TWELVE

SOMKIAT NAKPONG : A STUDY OF PERSONNEL ADMINISTRATION OF
CHIEFS OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION
TWELVE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WEERAWAT UTAIRAT,
Ph.D. 200 pp. ISBN 974-632-809-3

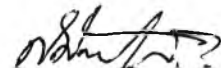

The purposes of this research were to study the Personnel
administration and to analyse the Personnel administration problems
of primary education chiefs in educational region twelve

The findings were as follows:

1. The personnel administration was studied in 6 aspects
namely : 1) personnel planning. Regarding emphasis not only on the
balance of increasing numbers of students and ample teachers but also
on the distribution of teacher by designating teachers to assist
bureaucratic works. 2) Recruitment and appointment. The problems found
was that even though there was a vacancy, a teacher could not be transferred
in the same area. 3) personnel development. Most of them were encouraged
by In-service training and seminar. 4) Personnel records which were
well organized and utilized. 5) Discipline, Almost teachers who violated
the discipline committed neglect of the official duties. The case can be
carried out by admonition and compromise between teachers and their
chiefs. The discipline promotion by way of meeting for orientation
frequently. 6) Position adjustment and salary promotion the studied
population was supported to use a form that evaluate teachers performances
by their merit.

2. problems of personnel administration were found at middle
level and low level. The middle level were problems of personnel planning
and personnel development, the low level were problem of recruitment
and appointment, personnel record, discipline, position adjustment and
salary promotion. The most frequently found and vital was the problem
of teacher distribution due to the difficult implementation of
designating teachers to assist bureaucratic works, the lack of special
course teachers, the scarcity of personnel development budget, the
inert procedure of disciplinary control, teachers' inactiveness in
creating their academic reports and the improper valuation that did
not accommodate teachers in remote, tough and teacher-scarce schools.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี โดยได้รับความเมตตากรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ดูแล แนะนำให้ คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจเสมอมา ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัย อีกทั้งยังได้รับข้อคิดเห็น เสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจาก รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ รองศาสตราจารย์เอกชัย กีสุขพันธ์ ประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ร่วมมือในการตรวจแบบสอบถาม และขอขอบคุณ ญาติมิตร ผู้ได้บังคับบัญชา ที่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการทำวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ขอบคุณภรรยา ที่ได้สนับสนุนให้ กำลังใจจนสำเร็จการศึกษา ความดีและคุณประโยชน์ทั้งหลายทั้งปวงที่เกิดจากการวิจัยนี้ ขอมอบ ให้แก่ทุกท่านดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

สมเกียรติ นาคพงษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	10
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	11
2. วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การจัดระบบบริหารการประถมศึกษาของสำนักงาน-	
คณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	13
การบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....	15
ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล.....	19
ข้อข้ามและภารกิจงานบริหารบุคคลของสำนักงาน-	
การประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....	24
งานวางแผนบุคลากร.....	28

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
งานสำรวจและแต่งตั้ง.....	28
งานพัฒนาบุคลากร.....	36
งานทะเบียนประวัติ.....	39
งานวินัยและการรักษาวินัย.....	43
งานปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งและการเลื่อนเงินเดือน.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	57
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	61
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การสร้างเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1.....	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 3.....	115
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	133
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	133
วิธีดำเนินการวิจัย.....	133
สรุปผลการวิจัย.....	135
อภิปรายผลการวิจัย.....	140

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	156
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต.....	157
รายการอ้างอิง.....	159
ภาคผนวก.....	164
ประวัติผู้เขียน.....	200

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามจังหวัด.....	62
2 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	68
3 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 ด้านงานวางแผนบุคลากร.....	71
4 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 ด้านงานสรรหาและแต่งตั้ง.....	76
5 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 ด้านงานพัฒนาบุคลากร.....	90
6 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 ด้านงานทะเบียนประวัติ.....	96
7 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 ด้านงานวินัยและการรักษาวินัย.....	100
8 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานบุคคลของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 ด้านงานปรับปรุงการกำหนดค่าแห่ง และเลื่อนเงินเดือน.....	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านงานวางแผนบุคลากร.....	115
10	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านงานสรรหาและแต่งตั้ง.....	118
11	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านงานพัฒนาบุคลากร.....	121
12	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านงานทะเบียนประวัติ.....	124
13	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านงานวินัยและการรักษาวินัย.....	126
14	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านงานปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งและเลื่อนเงินเดือน.....	128